

Školní vzdělávací program

Školní družiny

Základní školy Morkovice

Školní vzdělávací program

Školní družiny

Základní školy Morkovice

Použité zkratky

Aj	anglický jazyk
Čj	český jazyk a literatura
D	dějepis
EV	environmentální výchova
F	fyzika
Hv	hudební výchova
Ch	chemie
Inf	informatika
M	matematika
MěÚ	městský úřad
MeV	mediální výchova
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MuV	multikulturní výchova
OSV	osobnostní a sociální výchova
Pč	pracovní činnosti
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
Prv	prvouka
Př	přírodověda/přírodopis
RVP	rámcový vzdělávací program
SPC	speciálně pedagogické centrum
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SVPU	specifické vývojové poruchy učení
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠVP	školní vzdělávací program
Tv	tělesná výchova
VDO	výchova demokratického člověka
VkO	výchova k občanství
VkZ	výchova ke zdraví
Vla	vlastivěda
VMEGS	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Vv	výtvarná výchova
Z	zeměpis
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZV	základní vzdělávání

Obsah

1	Identifikační údaje	6
2	Charakteristika školní družiny	7
2.1	Umístění školní družiny	7
2.2	Materiální podmínky	8
2.3	Ekonomické podmínky	8
2.4	Personální podmínky	8
2.5	Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	8
2.6	Charakteristika žáků	8
2.7	Provoz školní družiny	8
2.8	Přijímání žáků k zájmovému vzdělávání do ŠD	8
2.9	Délka a ukončování vzdělávání	9
2.10	Forma vzdělávání ve ŠD	9
2.11	Podmínky vzdělávání žáků se SVP	9
3	Vzdělávací a výchovné oblasti	10
4	Průřezová témata	14
5	Klíčové kompetence	16
6	Evaluace	16

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program Školní družiny Základní školy Morkovice

Předkladatel:

Základní škola Morkovice, příspěvková organizace
17. listopadu 416, 768 33 Morkovice–Slížany
telefon: 573 370 023, internet: www.zsmorkovice.cz
IČO: 70874930

Ředitelka školy:

Mgr. Jana Teriaki reditelka@zsmorkovice.cz

Zřizovatel školy:

Město Morkovice–Slížany
Náměstí 115, 768 33 Morkovice–Slížany
telefon: 573 370 006, fax: 573 370 126
internet: www.morkovice-slizany.cz

Platnost dokumentu: **od 1. 9. 2016**

Projednáno ve Školské radě 30. 8. 2016, projednáno v Pedagogické radě 31. 8. 2016.

č.j. Š1/2016

V Morkovicích dne 31. 8. 2016

Mgr. Jana Teriaki
ředitelka školy

razítko školy

2 Charakteristika školní družiny

Školní družina:

- důležitý výchovný partner rodiny a školy
- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání žáků
- pomáhá žákům překonávat jejich handicapy
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevu
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Cíl: Připravit žáka pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit jej vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, návyky a postoji.

Dílčí cíle:

- upevnit hygienické návyky žáků
- posílit jemnou a hrubou motoriku žáků
- rozvíjet čtenářskou a matematickou gramotnost
- rozvinout zdravé pohybové návyky žáků
- upevnit vztah k udržování si pořádku ve vlastních věcech
- rozvíjet osobnost žáka
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- učit žáky komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- utvářet kladný vztah žáků k přírodě a okolí
- vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci

Činnosti:

- odpočinkové a rekreační činnosti
- zájmové činnosti, které obsahují činnosti společenskovední, pracovně-technické, výtvarné, hudební, literárně dramatické, sportovní a přírodovědné
- příprava na vyučování
- vedení k sebeobslužnosti

Školní družina je místo

- pro zájmové vyžití žáků
- pro regeneraci sil žáku po vyučování
- pro rozvíjení tvořivosti
- pro posilování sebevědomí
- pro radost
- pro komunikaci vychovatelek a zákonných zástupců

2.1 Umístění školní družiny

Školní družina je součástí základní školy, místnosti se nachází v pavilonu školní jídelny v 1. poschodí. Ke své činnosti využívá také učeben základní školy, družinářské hřiště, tělocvičnu a sportovní areál.

2.2 Materiální podmínky

Družiny jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem (skříně pro uložení věcí, lavice či stoly, židle), kobercem, psacími, výtvarnými, tělovýchovnými a pracovními pomůckami, stolními hrami, hračkami a dětskými časopisy. Materiální vybavení je postupně obměňováno a doplňováno.

2.3 Ekonomické podmínky

O úplatě za vzdělávání ve ŠD rozhoduje ředitel/ka školy. Datum úhrady a seznámení s výší částky zajistí ředitel/ka na začátku školního roku. Platba se provádí bezhotovostně na účet školy. ŠD využívá vícezdrojové financování – kromě základních zdrojů (MŠMT, zřizovatel školy) čerpá finance i z dalších zdrojů, např. Rodičovská akademie ZŠ Morkovice, sponzorské dary atd. Finanční prostředky z vybraných poplatků se využívají výhradně pro potřeby ŠD.

2.4 Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými odborníky s pedagogickým vzděláním – vychovateli/vychovatelkami/zajišťujícími komplexní vychovatelskou činnost rozvíjející zájmy, znalosti a tvořivé schopnosti žáků popřípadě specificky rozvíjející osobnost žáka včetně využívání variantních výchovných metod a hodnocení jejich účinnosti.

2.5 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Školním řádem ZŠ
- Vnitřním řádem ŠD
- Vnitřními řády specializovaných učeben
- Vnitřními předpisy školy v platném znění

Během celé vzdělávací činnosti se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka. Žáci jsou poučeni o chování a bezpečnosti (podle výše uvedeného) na začátku školního roku, před využíváním odborných učeben, tělocvičny, hřiště a před vycházkou či exkurzí.

2.6 Charakteristika žáků

Vzděláváme žáky 1. stupně ZŠ.

2.7 Provoz školní družiny

Ranní provoz: 6.15 – 7.35
Odpolední provoz: 11.30 – 16.00

2.8 Přijímání žáků k zájmovému vzdělávání do ŠD

ŠD je určena přednostně pro žáky ZŠ Morkovice. Přednost při přijímání žáků do ŠD mají žáci nižších ročníků, případně žáci, kteří již mají v družině přihlášené sourozence. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel/ka školy.

2.9 Délka a ukončování vzdělávání

- vzdělávání žáka v družině končí na konci školního roku
- vzdělávání žáka v družině může být ukončeno dříve vyloučením žáka z družiny po opakovaném porušení vnitřního řádu
- vzdělávání žáka v družině může být ukončeno dříve na písemnou žádost zákonného zástupce žáka (odhlášení z družiny)

2.10 Forma vzdělávání ve ŠD

- výuka je organizovaná pravidelně každý den v pětidenním vyučovacím týdnu
- výuka probíhá ve dnech školního vyučování ZŠ Morkovice
- výuka neprobíhá během hlavních prázdnin, aktivity v průběhu vedlejších prázdnin probíhají dle rozhodnutí ředitele/ky školy

Probíhají odpočinkové a rekreační činnosti, dále zájmové činnosti, které obsahují činnosti společenskovední, pracovní-technické, výtvarné, hudební, literárně dramatické, sportovní a přírodovědné. Vzdělávání v ŠD se věnuje i přípravě na vyučování. Celou výchovně vzdělávací činností prolíná také vedení k sebeobslužnosti.

2.11 Podmínky vzdělávání žáků se SVP

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Žákům se SVP umožňujeme začleňování do volnočasových aktivit a zajišťujeme podmínky pro rozvoj jejich osobnosti s ohledem na stupeň přiznaného podpůrného opatření a na doporučení školského poradenského zařízení. Pro rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků ŠD nabízí další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

3 Vzdělávací a výchovné oblasti

Obsah a časový plán vzdělávání

Roční plán práce školní družiny je rozčleněn do čtyř základních bloků, které korespondují se čtyřmi ročními obdobími – PODZIM (září, říjen, listopad), ZIMA (prosinec, leden, únor), JARO (březen, duben, květen), LÉTO (červen).

PODZIM (září, říjen, listopad)

Odpočinková a rekreační činnost

- upevňování hygienických návyků, kultura stolování
- odpočinek na koberci
- seznamovací hry
- práce s dětskou knihou a časopisem, četba, poslech četby na pokračování
- navazování a upevňování přátelství, kamarádských vztahů, snaha pomáhat druhým
- spontánní hry a zaměstnání
- stolní, společenské a tvořivé hry dle výběru žáků
- hry rozvíjející smyslové vnímání
- posilování jemné motoriky (grafomotorické cviky, hry s drobnými hračkami a stavebnicemi, ...)
- omalovánky, kreslení, modelování
- hry na zahradě (průlezký, míčové hry, chůdy, koloběžky...)

Zájmové činnosti

- zahájení nového školního roku, seznámení s prostředím ŠD (chování a bezpečnost žáků v oddělení, na zahrádce, na chodbách)
- práce s přírodninami (různá semena, šišky, kameny, žaludy, kaštiny, šípky atd.),
- lisování listů – využití v PV a VV
- odlet stěhovavých ptáků
- podzim v přírodě (sklizeň úrody, příprava zvěře na zimu, poznávání stromů a jejich plodů, poznávání hub)
- malba vodovými a temperovými barvami
- podzimní malování křídou na chodník
- tiskátka (bramborová tiskátka, molitan, houbička)
- opakování již známých písní
- básně s podzimní tematikou
- tělovýchovné činnosti a soutěže v družinové herně i venku
- míčové hry
- cvičení se švihadly
- závodivé hry družstev i jednotlivců
- pouštění draků
- cesta do školy – bezpečnost silničního provozu
- připomenutí si významných dnů a svátků (28.9., 28.10., 17.11.), Mezinárodní nekuřácký den

Příprava na vyučování

- upevňovat vztah k udržování si pořádku ve vlastních věcech (aktovka, penál, oblečení)
- slovní hry s písmeny
- hádanky, rébusy, jazykolamy, kvízy, bludiště
- křížovky
- upevňování si již získaných vědomostí a znalostí
- individuální příprava domácích úkolů

ZIMA (prosinec, leden, únor)

Odpočinková a rekreační činnost

- klidové hry a relaxace na koberci
- konstruktivní a námětové hry, tvořivé hry
- rozhovory o dětských problémech a zážitcích
- četba pohádek a příběhů, práce s dětskými časopisy, poslech CD, sledování pohádek na DVD
- kreslení, vánoční a zimní omalovánky
- tělovýchovné chvíle ve školní družině

Zájmové činnosti

- příroda v zimě, přikrmování zvířete, stopy ve sněhu, péče o ptactvo
- rychlení větviček
- vánoční stromeček (druhy jehličnanů)
- zdravý jídelníček
- poznávání různých druhů ovoce a zeleniny čichem a hmatem
- jak se chráníme před nemocí
- Mikulášská nadílka
- vystřihovánky (zimní, vánoční motivy)
- výrobky na školní jarmark
- výroba vánočních přání a dárků
- adventní čas – vyprávění o vánočních zvycích a tradicích
- poslech a zpěv koledí, básně o zimě
- výroba dárků k zápisu do 1. tříd
- výroba karnevalových masek
- Karneval ve školní družině
- hry na sněhu a se sněhem
- stavění sněhuláků, hod sněhovými koulemi

Příprava na vyučování

- prohlubování dovedností a znalostí dětí formou didaktických her
- vypracovávání domácích úkolů
- výroba křížovek

JARO (březen, duben, květen)

Odpočinková a rekreační činnost

- odpočinek a relaxace na koberci
- stolní, společenské a jiné hry
- četba z oblíbených knih a časopisů, hádanky
- jarní a velikonoční omalovánky
- pasivní i aktivní odpočinek při pobytu venku
- soutěživé a postřehové hry na hřišti, dodržování pravidel, spolupráce s ostatními při kolektivní hře

Zájmové činnosti

- příroda se probouzí, určování rostlin, pozorování jarní přírody (počasí, mláďata)
- pletení pomlázky
- přesazování pokojových rostlin
- Den Země – ochrana přírody, vztah k životnímu prostředí
- třídíme odpad (co kam patří a další využití)
- zvířata pro potěšení
- jarní a velikonoční zápichy, dekorace
- zdobení vajících (různé techniky)
- práce s modelovací hmotou, jarní malování na chodníku
- papírové skládanky, vystřihovánky, ozdoby do oken
- výroba dárků ke Dni matek
- básně a zpěv písní s jarní tematikou
- Velikonoce – zvyky a tradice
- březen- měsíc čtenářů a internetu
- duben- měsíc bezpečnosti na silnicích, dopravní značky, důležitá telefonní čísla
- pálení čarodějnic, stavění máje
- rodina a rodokmen, povolání rodičů
- zdravotní cviky
- překážková dráha, „opičí“ dráha, skákání „panáka“
- štafetové soutěže

Příprava na vyučování

- vypracovávání domácích úkolů
- slovní hry – skládání slov, slovní fotbal
- sudoku, tajenky a doplňovačky

LÉTO (červen)

Odpočinková a rekreační činnost

- relaxace ve třídě i venku
- pobyt na sluníčku – ochrana před slunečními paprsky
- společenské hry
- vyprávění o prázdninách
- tělovýchovné aktivity na zahrádce školní družiny
- kreslení křídou na chodník
- plánujeme, kam pojedeme o prázdninách

Zájmové činnosti

- jak se chováme v přírodě
- koloběh vody
- písně a básně s letní tematikou
- omalovánky, kreslení a malování
- sportovní odpoledne ke Dni dětí
- táborák – loučení se školním rokem
- cvičení s netradičními pomůckami (noviny, pet lahve apod.)
- míčové hry, lano, švihadla, obruče
- desatero na prázdniny
- úklid oddělení a hraček

Příprava na vyučování

- opakování učiva
- individuální příprava domácích úkolů
- doplňovačky, tajenky, křížovky

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY

Klub zábavné logiky a deskových her

Aktivita má formu volnočasové aktivity a vede k rozvoji klíčových kompetencí účastníků v oblasti logiky a deskových her. Takto získané znalosti, dovednosti a kompetence se také promítají i do povinné složky vzdělávání žáka. Aktivita umožňuje vedle rozvoje účastníků i profesní rozvoj pedagogických pracovníků.

Klub komunikace v cizím jazyce

Aktivita má formu volnočasové aktivity a vede k rozvoji klíčových kompetencí účastníků v oblasti komunikace v cizím jazyce. Takto získané znalosti, dovednosti a kompetence se také promítají i do povinné složky vzdělávání žáka. Aktivita umožňuje vedle rozvoje účastníků i profesní rozvoj pedagogických pracovníků.

4 Průřezová témata

Rozvoj schopností poznávání

- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybrat si zájmové činnosti dle svých možností, rozvoj zájmů, odmítnout nevhodné nabídky využití volného času
- rozvíjet citové stránky osobnosti, citové vazby
- rozvíjení postřehu pomocí her

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- všimnout si dění i problémů a situací, nevyhýbat se řešení problémů
- rozlišit správná a chybná řešení
- dokončovat započatou práci

Odpovědnost za své chování

- dodržovat zásady bezpečného chování, neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních
- poznávat bezpečná místa pro hry
- rozhodovat se samostatně o svých činnostech, uvědomovat si odpovědnost za své chování
- projevovat citlivost a ohleduplnost
- rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit
- dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- respektovat jiné
- tolerantnost k odlišnostem

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu, posilování tělesné zdatnosti
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim, oběd – prostředí a úklid po sobě
- dodržování osobní hygieny, základní hygienické návyky, mytí rukou, používání kapesníků, ubrousků, používání WC
- odpovědnost za úklid svých věcí v šatně, za pořádek a správné uložení věcí

Ovládání negativních citových reakcí

- řešení životních situací (nemám kamarády, nemám si s kým hrát, do družstva mě nechtějí)
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Kreativita

- podněcování zájmu a využívání tvořivosti žáků při výzdobě a činnosti ŠD
- nechat žáky organizovat různé činnosti

Formování životních postojů

- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů (drogy, alkohol, kouření, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus)

Posilování komunikačních dovedností

- kultivace slovního projevu, rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, radu
- schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky i s dospělými
- schopnost vyjadřovat své pocity
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu

Kooperace ve školní družině

- hraní her ve skupinkách, v týmech
- umět a chtít se podřídit i prosadit při skupinové činnosti
- naučit se říci „ne“

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- řešení různých situací
- důvěryhodnost, pravdomluvnost
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Občanská společnost a škola

- místo, kde žijeme – vztah ke své škole, městu (vycházky, výlety)
- lidé kolem nás – příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi žáky ve škole, pravidla soužití, slušného chování, zdravení
- oslovování křestním jménem mezi spolužáky
- práva a povinnosti svá i druhých

Ekosystémy

- využívání prostředí v okolí školy k relaxaci, ke sportování, k hrám
- poznávání přírody a ochrana přírody
- základní podmínky života – voda, vzduch – ochrana a co můžeme udělat my

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Vztah člověka k prostředí

- rozmanitost živé a neživé přírody
- proměny přírody, roční období, vycházky do okolí školy, pozorování změn v přírodě, vyprávění o práci na zahrádkách apod.
- tradiční i netradiční materiály – práce a vyrábění v družině

5 Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

- **Kompetence k učení:**
učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
- **Kompetence k řešení problémů:**
všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
- **Komunikativní kompetence:**
ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje kultivovaně a bez ostychu s vrstevníky i s dospělými.
- **Sociální a interpersonální kompetence:**
samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje ostatní, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- **Činnostní a občanské kompetence:**
učí se plánovat, organizovat a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i práva druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na zdraví své i druhých.
- **Kompetence k trávení volného času:**
orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času.

6 Evaluace

Sumarizace činnosti ŠD probíhá každý měsíc formou písemné zprávy. V průběhu školního roku je činnost ŠD kontrolována hospitacemi vedení školy. Činnost ŠD je na konci školního roku vyhodnocena roční zprávou.

Název: Školní vzdělávací program Školní družiny Základní školy Morkovice
Verze: 2.2016
Vydavatel: Základní škola Morkovice, příspěvková organizace
Sazba: systém L^AT_EX, zpracoval Mgr. Radek Strnadel
